

Ky dokument nuk është prova. Prova janë bajtët e ruajtur: HTML-ja e faqes, pamja e saj, dhe zinxhiri i hash-eve që i lidh. Kjo dëshmi është paraqitja e tyre, e prodhuar automatikisht. Verifikohet me kodin më poshtë **pa na pyetur ne**.

ARTIKULLI

TITULLI	Sula në Konferencën IV Ndërkombëtare për Zhdukurit në Baku: “Demokracia trashëgon detyrimin për t’i kërkuar ”
ADRESA	https://www.gazetatema.net/kulture/sula-ne-konferencen-iv-nderkombetare-per-zhdukurit-ne-baku-demokracia-tr-i591083
BURIMI	gazetatema.net
GJENDJA	online

KOHA

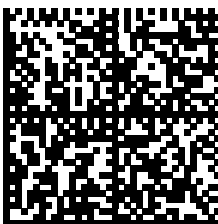
KAPUR NGA NE	8 tetor 2026, 13:43:52 UTC <i>Dritarja jonë e pasigurisë: ± 300 s — intervali me të cilin e kontrollojmë këtë burim.</i>
DEKLARUAR NGA PORTALI	8 tetor 2026, 13:38:00 UTC <i>Koha e deklaruar vjen nga pala që po vlerësohet. Ora jonë nuk preket prej saj, dhe të dyja shfaqen këtu të ndara.</i>

HASH-ET · SHA-256

PËRMBAJTJA	471de3ca5ac68815dff37e4ffc6946028b955f5db36e033d6ac0952c8a005eec
TEKSTI	8f8c20d1c1152926d0bc75b7ef126cdfdd23d138a4bc3366977ab0f3cd8e506a
PAMJA	99220d8bbdb0b45d7b3525522a4dd002bbef1eea25ba67fa492bde88b8940f7c1

ZINXHIRI I PROVËS

KJO HYRJE	7aed3d994d85a954e3b3a6c10ab0d0dc3fb8e745c21c0c5fc0a83303b3486c86
E MËPARSHMJA	—
RRËNJA MERKLE	1fb29e36fa83211acca2ad65e4d4d0596df0283ba3c28727cf556726344a4631
ANKORIMI	submitted — dërguar, ende pa bllok <i>Deri te blloku, kjo provon integritetin, jo kohën.</i>

SKANOJE PËR TA VERIFIKUAR

Kodi të nxjerr te eksploruesi i STAMLES. Ai regjistër nuk është yni: nëse serveri ynë bie nesër, vula mbetet aty ku është.

Faqja tregon njërën nga tri gjendjet — **nuk u gjet**, **në radhë**, ose **e konfirmuar** me bllokun, rrënjën Merkle dhe transaksionin në Polygon. Krahazo hash-in që gjen atje me atë të shtypur më lart: nëse përputhen, kjo kapje ekzistonte para asaj ore, dhe ne nuk mund ta kishim ndryshuar pas saj.

<https://scan.stamles.eu/verify/7aed3d994d85a954e3b3a6c10ab0d0dc3fb8e745c21c0c5fc0a83303b3486c86>

PAMJA E FAQES

Renderuar nga HTML-ja jonë e ruajtur, jo nga rrjeti. **Riprodhon kopjen tonë, jo pamjen e atëhershme:** stilet dhe imazhet e largëta mund të mos ekzistojnë më ose të kenë ndryshuar.

Motori: chromium-stored+assets · dritarja 1280×1024 px

- [Politika](#)
- [Sociale](#)
- [Kronika](#)
- [Ekonomia](#)
- [Editorial](#)
- [Antena](#)
- [Blog](#)
- [Rajoni](#)
- [Bota](#)
- [Kulturë](#)
- [Sport](#)
- [Lifestyle](#)
- [Hosteni](#)

English

Built and Monetized by

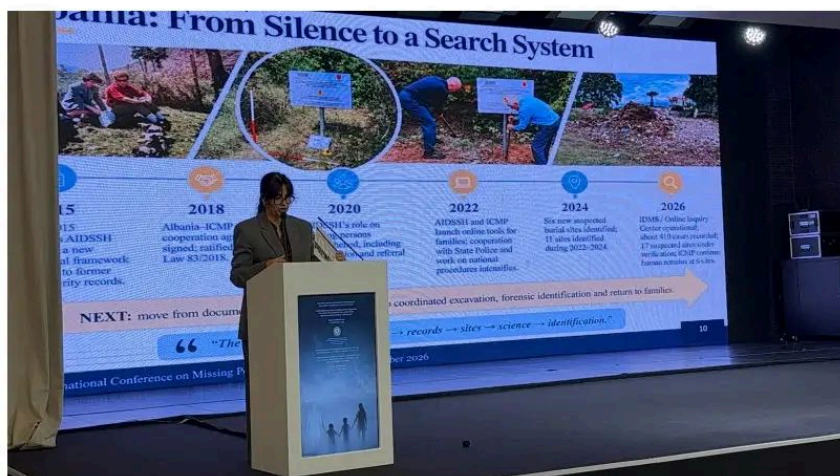
English

ie Sula në Konferencën IV Ndërkombëtare për Zhdukurit në Baku: "Demokracia trashëgon detyrimin për t'i kërkuar "Shpalljen ntuesit e konkursit "Tish Dajja" Fotot/ Nje tje/ fundit

Sula në Konferencën IV Ndërkombëtare për Zhdukurit në Baku: "Demokracia trashëgon detyrimin për t'i kërkuar "

TemA

8 Tetor 2026, 15:38Kulturë TEMA

Kërkimi i personave të zhdukur gjatë diktaturës komuniste është një detyrë humanitare dhe një përgjegjësi e shtetit demokratik, që nuk mund të mbetet vetëm mbi supet e familjeve. Këtë mesazh përcolli sot, më 8 tetor 2026, Dr. Gentiana Sula, Kryetare e Autoritetit për Informimin mbi Dokumentet e ish-Sigurimit të Shtetit (AIDSSH), në Konferencën IV Ndërkombëtare për Personat e Zhdukur në Baku, Azerbajxhan.

Në panelin "Nga vendvarrimet të identifikimi: qasjet kombëtare dhe praktikat më të mira", ajo mbajti fjalën "Nga arkivat tek identifikimi: Përvoja e Shqipërisë në kërkimin e personave të zhdukur gjatë komunizmit".

Sula e nisi me një krahasim mes së drejtës zakonore shqiptare dhe praktikave të diktaturës. Për shekuj, edhe në gjakmarrje, të vrarit i ruhej dinjiteti dhe familjes e drejta për të marrë trupin.

"Diktatura komuniste e shkeli edhe këtë. Për më shumë se katër dekada, ajo ekzekutoi mijëra qytetarë të vet, fshehu trupat e tyre dhe nuk ua ktheu kurrë familjeve", u shpreh ajo.

Viktimat, kujtoi Sula, u ekzekutuan pas vendimeve gjyqësore ose u vranë pa gjyq, u qëlluan në përpjekje për t'u arratisur apo vdiqën nën tortura, nga rraskapitja dhe uria në burgje, kampe pune e internimi. Familjet shpesh e mësonin vdekjen vetëm te porta e burgut, kur shkonin për t'i takuar.

"Në Shqipëri, shteti zhduk qytetarët e vet", theksoi ajo, duke shpjeguar se autorët e krimeve, viktimat, dëshmitarët dhe informatorët i përkisnin së njëjtës shoqëri, shpesh të njëjtit qytet dhe ndonjëherë së njëjtës familje.

Kjo përvojë mbart katër pengesa kryesore: stigmën, frikën, fshehjen e gjurmëve në arkiva dhe kalimin e kohës. Familjet e të zhdukurve, të etiketuar si "armiq të popullit", mësuat të heshtnin për të mbijetuar. Dëshmitarët shpesh druhen të flasin, sepse dëshmia mund të zbulojë praninë e tyre pranë krimit.

"I njëjti shtet që fshehu trupat i dokumentoi vrasjet dhe më pas u përpoq të fshinte gjurmët e veta. Në arkivin tonë kemi procesverbale ekzekutimi nga të cilat emri i vendit është hequr qëllimisht", tha Sula.

Ajo kujtoi se në fillim të viteve 1990, kur autorët dhe dëshmitarët ishin ende gjallë, kërkimi nuk u kthye në një proces sistematik. "Atë e mbajtën mbi supet vetëm familjet. Ato ndiqnin një fjalë, një gisht që tregonte drejt një fushe dhe gërmonin me duart e tyre."

Sipas Sulës, kërkimi është humanitar, sepse çdo familje ka të drejtën të dijë dhe të varrosë të afërmin, por edhe politik, sepse zhdukja synonte ta fshinte njeriun nga komuniteti dhe kujtesa.

“Rikthimi i një emri është, për rrjedhojë, një pranim publik se këtij personi i është bërë një padrejtësi nga shteti. Shteti demokratik trashëgoi arkivin dhe, bashkë me të, detyrimin e pashlyer.”

Ajo theksoi se kjo përgjegjësi duhet të përmbushet pa e kthyer kërkimin në instrument të luftës politike: “Familjet meritojnë përgjigje, jo të përdoren.” Për të thyer heshtjen, Sula kërkoi një përgjigje institucionale:

“Heshtja ishte institucionale. Ajo u krijua përmes urdhrave, dosjeve dhe procedurave. Prandaj duhet të thyhet në mënyrë institucionale, nga një shtet që merr zërtarisht përgjegjësinë për kërkimin.”

Në këtë proces, ajo nënvizoi rolin e Autoritetit në mbledhjen e dëshmive dhe shqyrtimin e dokumentacionit. Kur dëshmitarët nuk pranojnë të flasin ose nuk mund të flasin më, arkivi mund të ndihmojë në zbardhjen e së vërtetës. “Dokumentet e hartuara për të fshehur mund të shndërrohen sot në prova që zbulojnë.”

Duke paraqitur punën e AIDSSH-së, Sula bëri të ditur se Autoriteti ka marrë rreth 460 kërkesa dhe ka miratuar 23 vendime për verifikim, të lidhura me rreth 25 vendvarrime të dyshuara. Në gjashtë prej tyre janë kryer kërkime me metoda joinvazive, së bashku me Komisionin Ndërkombëtar për Personat e Zhdukur (ICMP), me rezultate pozitive. Në bashkëpunim me bashkitë, këto vende shënohen dhe mbrohen deri në përfundimin e kërkimit.

“Kërkimi nuk është një operacion i vetëm mjekoligjor. Ai është një zinxhir përgjegjësish”, u shpreh ajo. Dokumenti mund të dëshmojë ekzekutimin, dëshmitari të tregojë vendin, kërkimi joinvaziv të përcaktojë vendndodhjen e një varri dhe analiza e ADN-së të rikthejë një emër.

“Asnjë prej këtyre hallkave nuk duhet të funksionojë e shpëputur nga të tjerat dhe familjet duhet të jenë partnere në çdo hap, jo vetëm dhuruese të mostrave të ADN-së.”

Dokumentacioni i paplotë ose i falsifikuar, ndryshimi i emërtimeve dhe ndërtimet mbi vendvarrimet e dikurshme mbeten sfida. Për këtë arsye, Sula theksoi nevojën për procedura, vendime të dokumentuara dhe të dhëna që u mundësojnë brezave të ardhshëm të vazhdojnë kërkimin.

Në përmbyllje, ajo nënvizoi se “Demokracia trashëgon detyrimin për të kërkuar” dhe se rruga drejt identifikimit mund të nisë në një arkiv, në kujtesën e një dëshmitari apo në një letër të ruajtur nga familja.

“Pas çdo dosjeje qëndron një njeri. Pas çdo mbetjeje njerëzore të paidentifikuar qëndron një emër. Dhe pas çdo zhdukjeje të pazgjidhur qëndron një familje që ende pret një përgjigje.”

Konferenca zhvillohet më 7–10 tetor 2026, në kuadër të Dialogut të Bakut për Personat e Zhdukur, me temë “Forcimi i besimit dhe zhvillimi i mekanizmave dhe zgjidhjeve efektive për trajtimin e çështjes së personave të zhdukur”. Ajo mbledh 130 pjesëmarrës, përfshirë 15 përfaqësues të organizatave ndërkombëtare e rajonale dhe 115 përfaqësues të delegacioneve kombëtare. Mes organizatave të përfaqësuara janë OHCHR, ICRC, ICMP dhe IOM. Shqipëria përfaqësohet nga delegacioni i AIDSSH-së, i kryesuar nga Dr. Gentiana Sula. A.K./TemA

 Lini një Përgjigje

Koment *

Emër *

POSTOJE KOMENTIN

Shpallen fituesit e konkursit "Tish Daija"

15:37 Kulturë

Mendimi europian i Anri Salës

14:08 Kulturë

Rama jep lajmin: Filmi "Dimri i fundit" do restaurohet (VIDEO)

13:36 Kulturë / 1 koment

Pamja këtu është e ri-koduar për ta futur në dokument. Artefakti autoritar është skedari WebP i ruajtur, dhe hash-i i tij është ai i shtypur te faqja e parë — pra dallimi është i verifikueshëm, jo i fshehur.